

УДК 331

Лучик С. Д.

Чернівецький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету

Лучик М. В.

Київський кооперативний інститут бізнесу і права

МОЛОДЬ ЯК РУШІЙНА СИЛА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

У статті визначено роль молоді у соціально-трудовах відносинах. Оцінено освітній та науковий потенціал молоді в Україні. Досліджено інноваційну діяльність вітчизняних підприємств. Обґрунтовано напрями ефективного використання сформованого освітнього, наукового і творчого потенціалу молоді для інноваційного розвитку української економіки.

Ключові слова: молодь, освіта, зайнятість, безробіття, наука, інноваційний розвиток.

Постановка проблеми. Протягом останніх років спостерігається значне погіршення макроекономічної ситуації в Україні. Внаслідок сукупного впливу зовнішніх і внутрішніх факторів, особливо конфлікту, що розгортається на сході, де розташована значна кількість підприємств, країна опинилася у глибокій кризі. Курс України на інноваційний розвиток вимагає величезних зусиль, ресурсів, політичної волі і, відповідно, науково обґрунтованих рішень.

Україна за рівнем інновативності знаходиться в четвертій (останній) групі країн. Глобальний інноваційний індекс 2016 р. очолили Швейцарія, Швеція, Великобританія, Сполучені Штати Америки, Фінляндія та Сінгапур. Україна зайняла 64-е місце, перед нею – Польща (44-е місце), Росія (46-е), Молдова (48-е), Румунія (54-е). Серед пріоритетних напрямів розвитку інноваційної діяльності для Великобританії, Німеччини, США, Фінляндії та низки інших розвинутих країн є проведення космічних досліджень, розвиток енергетичної галузі, сфери охорони здоров'я, біотехнології, інформаційних та комп'ютерних технологій; для Індії – інформаційні технології та програмне забезпечення, розвиток біотехнологій та космічної сфери, для Китаю – машинобудування, приладобудування й автоматика, хімічна і нафтохімічна галузь, біотехнології, мікробіологія та ін. [1]. В Україні інноваційний розвиток демонструють переважно підприємства промисловості. Саме тому актуальними завданнями для національної економіки є розвиток наукоємного виробництва, розроблення та освоєння нових інформаційних технологій. Ці завдання можуть бути вирішені тільки за певних умов, одним з яких є впровадження в сучасний бізнес інноваційних ідей та ініціатив молоді.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблем інноваційного розвитку національної та регіональної економіки країни здійснює багато вітчизняних науковців: В. Василенко, З. Герасимчук, І.В. Заблудська, І. Киляк, В. Копитко та ін. Проблеми формування і використання людського капіталу в умовах інноваційної економіки ґрунтовно досліджені такими провідними вітчизняними науковцями, як О. Грішнова, Е. Лібанова, Л.С. Лісогор, М.В. Семикіна, Л. Шаульська та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на вагомий науковий доробок, існує необхідність комплексного дослідження такої рушійної сили інноваційного розвитку економіки, як молодь, визначення напрямів максимального розкриття її творчого потенціалу.

Мета статті полягає у дослідженні ролі молоді у соціально-трудовах відносинах, обґрунтуванні напрямів використання і розвитку освітнього, наукового і творчого потенціалу молоді для інноваційного розвитку економіки України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Однією з найважливіших умов, необхідною для успішної інноваційної діяльності, є наявність робочої сили, яка володіє необхідною кваліфікацією, має розвинені навички управління. За твердженням Генерального директора ВОІВ Френсіса Гаррі, «інновації створюють умови для прискорення економічного зростання країн на всіх етапах розвитку. Однак ці умови не з'являються автоматично. Кожна країна повинна визначити таке поєднання заходів політики, яке дасть змогу мобілізувати наявний у їхній економіці інноваційний і творчий потенціал» [2]. Для інноваційної економіки потрібен творчий працівник, тобто здатний не тільки повною мірою використовувати досягнення науки і техніки, а й орієнтований на створення інновацій, упровадження їх у всі сфери суспільного життя. Саме сучасні молоді люди являють собою таку соціальну групу з досить високим освітнім рівнем, здатністю застосувати нестандартні підходи до вирішення виробничих завдань.

В Україні, згідно із Законом «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді» від 5 лютого 1993 р., граничним віком молоді встановлено інтервал від 14 до 35 років [3]. В інших країнах вікові межі для молоді дещо нижчі. Так, більшістю країн Європи та світу встановлені межі для молоді від 13–14 до 29–30 років. Генеральна Асамблея ООН у низці резолюцій використовує віковий інтервал для молоді від 15 до 24 років [4].

Станом на 01.01.2016 питома вага молоді в Україні становила 29,3% від загальної чисельності населення, причому частка жінок – 32,3%, частка чоловіків – 26,8%. У сільській місцевості молодь становила лише 28,7% від усього сільського населення.

За даними Державної служби статистики України, за I півріччя 2016 р. рівень зайнятості серед осіб у віці 25–29 років становив 69,2% та був вищим, ніж у середньому серед усіх вікових груп (56,2%). Серед осіб віком 30–34 роки цей показник становив 78,4%, а в категорії 15–24 років – лише 27,1%. Порівняно з аналогічним періодом 2015 р. усі показники знизилися відповідно на 0,1%, 2,5% і на 0,6%. У сільській місцевості зайнятість у самій молодій групі дещо вища і становила 31,0%, а в інших вікових групах (25–29 і 30–34 років), навпаки, була нижчою і становила 65,2% і 66,6% відповідно [5].

Рівень безробіття, визначений за методологією Міжнародної організації праці (МОП) серед молоді у віці 25–29 років у I півріччі 2016 р. становив 11,6%. Серед осіб у віці 15–24 років цей показник становив 23,1% та був більш як удвічі вищий, ніж серед усіх вікових груп. У віковій категорії 30–34 років безробіття становило 9,4%. Порівняно з аналогічним періодом 2015 р. показники безробіття збільшилися серед молоді у категорії 15–24 років на 1,8%, а в групі осіб 30–34 років – на 0,3% [6].

Високий рівень безробіття зумовлений тим, що значна частина молодих людей не має необхідних професійних навичок і досвіду роботи. А сучасний бізнес вимагає грамотних і кваліфікованих молодих кадрів, здатних застосувати нестандартні підходи до вирішення виробничих завдань. Відсутність професійного досвіду молодих людей може бути компенсована в подальшому наявністю трудового потенціалу та розумових завдатків. Як стверджує І.М. Леган, «культура та працьовитість, відповідальність та наявність моральних принципів, надійність та творчість, комунікабельність та наявність організаційських навиків – вміла реалізація цих та інших характеристик особистісно-соціального складника роблять непосильний внесок у формування та реалізацію конкурентоспроможності та конкурентоорієнтованості молоді на ринку праці» [7].

Навчання у ВНЗ надає можливість для молоді отримати певний рівень професійних знань, умінь та зайняти відповідний соціальний статус у сучасному суспільстві. У 2015–2016 навчальному році підготовку фахівців в Україні здійснювало 659 вищих навчальних закладів I–IV рівнів акредитації, що на 18,9% менше, ніж у 2010–2011 навчальному році. Загальна кількість випускників вишів теж скоротилася на 812,8 тис. осіб: за рахунок заочної форми навчання – на 440,0 тис. осіб (на 48,9%), денної – на 367,8 тис. осіб (24,4%), вечірньої – на 5 065 осіб (на 57,0%). Основними чинниками скорочення контингенту студентів стали демографічний (скорочення народжуваності на початку 90-х років) та військово-політичний (анексія Криму, військові події на сході країни з 2014 р.).

За кількістю студентів у складі населення наша країна завжди перебувала серед лідерів. Тенденція зростання показника студентів на 10 тис. населення спостерігалася в Україні до 2007 р., після чого відбулося різке скорочення. Так, якщо в 2000 р. на 10 тис. населення припадало 392 студенти, у 2007 р. – 606, то у 2010 р. – 557, 2013 р. – 463, 2014 р. – 393, 2015 р. – 375 студентів. У світовому рейтингу Universitas 21 (єдиному у світі рейтингу національних систем вищої освіти) Україна зайняла у 2016 р. 42-е місце, у тому числі увійшла до Топ-10 країн за видатками на вищу освіту у відсотках від ВВП [8]. У 2016 р. видатки на освіту в Україні становили 6% ВВП, із них 4,1% – державний сектор. Найкращими за всіма показниками визнані системи вищої освіти Сполучених Штатів Америки, Швейцарії, Данії, Великобританії та Швеції. Вищі позиції, чим Україна, у рейтингу зайняли Німеччина (16-е місце), Польща (32-е), Росія (34-е), Словаччина (35-е), Румунія (41-е).

За версією Британського журналу Times Higher Education (THE) до рейтингу світових університетів 2016–2017 рр. потрапило чотири українські виші: Львівський національний політехнічний університет, Національний технічний універси-

тет України «Київський політехнічний інститут», Національний університет імені Тараса Шевченка, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна.

За Глобальним індексом конкурентоспроможності 2016 Україна демонструє високі показники за доступом до вищої освіти – 11-е місце та за якістю математичної і природничої освіти – 27-е місце серед 138 країн. Однак за іншими показниками вищої освіти і професійної підготовки, які включені до підсилювачів продуктивності, ситуація значно гірша. Так, за ступенем підготовки персоналу Україна зайняла 94-е місце, якістю шкіл менеджменту – 93-є, доступністю спеціалізованих науково-дослідних і навчальних закладів – 77-е, зарахування до закладів вищої освіти – 53-є місце (погіршення порівняно з 2015 р. на 14 позицій) [9].

Отже, за рахунок значного внеску саме освітнього складника забезпечується 85-та рейтингова позиція України за глобальним індексом конкурентоспроможності (погіршення порівняно з 2015 р. на 6 позицій). Відносно високий рейтинг України (49-е місце із 61 країн) за загальним індексом глобального таланту (Global Talent Index) також свідчить про існування резервів для забезпечення інноваційного розвитку країни у перспективі.

Однак, як зазначають М. Репко та Ю. Руда з Національного центру економічної стратегії, «Україна може пишатися високими за світовими мірками витратами на освіту, які лише зумовлюють вищий, ніж в інших країнах, відсоток людей із вищою освітою, однак не приводять ані до підвищення показників продуктивності праці, ані до задоволеності роботодавців якістю робочої сили» [10].

Наявність державного замовлення на різні освітні програми і спеціальності в українських вишах не є гарантією отримання студентами якісної освіти. Чинна система розподілу державного замовлення задовольняє потреби студентів, які зацікавлені лише у безкоштовному навчанні, причому на будь-якій спеціальності. В останніх двох вступних кампаніях серед новоприбулих студентів переважають саме бюджетники (62%), натомість частка контрактників упала до 38%. Низькі навчальні результати з математики та природничого циклу серед випускників школи, а також брак належного обладнання у більшості технічних університетів зумовили низький попит серед абітурієнтів, а також «не заповнення» під час вступної кампанії 3,2 тис. місць держзамовлення в галузі інженерії, 530 місць у природничих та фізико-математичних науках та 281 місце в галузі інформаційних технологій [11].

Слід зазначити, що обсяги державного замовлення на підготовку фахівців для галузей національного господарства не враховують реальні потреби ринку праці та роботодавців, тому після завершення навчання випускникам буває складно влаштуватися на роботу за фахом. Пояснити це можна, насамперед, тим, що за всіма професіями сформувати обсяг потреб просто неможливо, оскільки відсутні дані щодо потреби підприємств у робочій силі по всьому ринку праці. Державні служби статистики і зайнятості України подають інформацію щодо потреб роботодавців у працівників недостатньо деталізовано. Як правило, звітні дані подаються у розрізі видів економічної діяльності та за професійними групами, а підготовка фахівців у вищих навчальних закладах відбувається у розрізі освітніх ступенів, напрямів і спеціальностей підготовки. Також роботодавці не

можуть ефективно впливати на державне замовлення через чималий проміжок у часі між самим замовленням та потребою у фахівцях. У таких умовах ведення бізнесу і враховуючи вкрай нестабільне економічне становище в країні, складно прогнозувати обсяги підготовки фахівців.

За 2010–2015 рр. потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць та вакантних посад скоротилася на 27,9 тис. осіб (або на 43,7%), при цьому навантаження на 10 вільних робочих місць (вакантних посад) зросло на 20 осіб (або на 22,7%). У 2016 р. найбільше працівників потребували підприємства промисловості – 10 тис. осіб, із них: переробної промисловості – 7,8 тис. осіб; торгівлі – 5,9 тис. осіб; транспорту – 3,8 тис. осіб. За 2010–2015 рр. скоротилася потреба роботодавців у законодавцях, вищих державних службовцях, керівниках, менеджерах на 52,6%, професіоналах – на 47,8%, фахівцях – 47,3%.

З іншого боку, до проблем, що виникають під час працевлаштування сучасників випускників вишів, додається і те, що вимогами роботодавців є не тільки наявність вищої освіти, але й, наприклад, знання іноземної мови, наявність практичного досвіду, навичок і вмінь, підтверджених відповідними дипломами та сертифікатами. Надання роботодавцями переваги фахівцям із досвідом роботи зменшує шанси працевлаштування молоді без досвіду. Досить часто молодь працевлаштовується у тіньовому секторі економіки. Молодіжний характер неформальної зайнятості проявляється також і у потребі додаткового заробітку під час здобуття освіти. У І півріччі 2016 р. серед неформально зайнятого населення понад дві третини (66,5%) становили особи, які мали професійно-технічну та повну загальну середню освіту, а серед офіційно зайнятого населення переважали особи з вищою освітою, включаючи повну, базову та неповну вищу освіту, (61,1%). Сільське, лісове та рибне господарство є основним видом економічної діяльності неформально зайнятого населення (40,6%). Іншими поширеними видами економічної діяльності населення цієї категорії є оптова та роздрібна торгівля (21,8%) та будівництво (14,4%). У розрізі вікових груп аналіз неформальної зайнятості свідчить, що найвищий її рівень характерний для осіб у віці 15–24 років (34,6%) та у віці 60–70 років (36,6%).

Зміцнити і розвинути зв'язок «вищий навчальний заклад – роботодавець» усі вищі намагаються різними зусиллями: шляхом укладання договорів для проведення виробничих практик студентів, залучення провідних фахівців до державної атестації, проведення спільних наукових заходів тощо. Проте інвестувати розвиток освіти бізнес не спішить – занадто слабка мотивація для українських роботодавців вкладати кошти в інтелектуальний капітал, немає миттєвої віддачі, тому держава обов'язково повинна брати на себе зобов'язання забезпечувати першим робочим місцем студентів державної форми навчання після його успішного закінчення.

Отже, для покращення якості підготовки кадрів вищої ланки потрібно поглиблювати партнерські зв'язки роботодавців із навчальними закладами, залучати їх до розроблення навчальних програм, атестації випускників. Як стверджує Г. Іцковиц, «збільшення частки знань у роботі бізнес-організацій перетворює їх у провідників знань, а зв'язок з університетом прискорює їх (знань) розвиток. Університет – це основа суспільства знань, опора моделі потрійної спіралі, двома іншими елементами якої є держава і бізнес» [12].

Саме вищі навчальні заклади повинні активно залучати молодих людей до науково-дослідної діяльності, виховувати у них нестандартність мислення, бажання розробляти нові проекти, генерувати нові ідеї. За висловом того ж Г. Іцковица, «процес навчання повинен бути не просто академічним, тобто не тільки читанням підручників. Це повинна бути передача знань, практичних навичок, досвіду стимулювання, підприємництва, інноваційної діяльності» [13].

Станом на 1 січня 2016 р. 234 українські виші мали аспірантури, в яких проходили навчання 24 625 осіб (порівняно з 2010 р. зазначені показники знизилися на 7,5% і 16,3% відповідно). На кінець року випущено було 6 346 аспірантів, із них лише 28,6% – із захистом дисертації. У 256 наукових установах України навчалось 3 862 аспіранти, тобто у 6,4 рази менші, ніж у ВНЗ (порівняно з 2010 р. показники знизилися на 7,6% і 26,4% відповідно). Випущено тут 1 133 особи, із них 12,2% – із захистом дисертації. 86,2% усіх аспірантів – це молоді люди, серед них дев'ять осіб віком 20 років, 251 – віком 21 рік, 1 698 – 22 роки. Найбільша частка аспірантів (19,5% від загальної кількості) виконує свої дослідження в галузі технічних наук, 16,1% і 9,8% аспірантів – у галузі економічних і юридичних наук. Проте перспективи здійснювати дослідження в галузі хімії та фармацевтики привернули увагу лише 453 молодих дослідників (1,6% від загальної кількості) [14].

Підготовку докторантів в Україні станом на 1 січня 2016 р. здійснює 177 вищих навчальних закладів і 106 наукових установ. Серед 1 821 докторанта молодь становить 27,3%, серед них три особи віком 25 років, дві – 26 років, вісім – 27 років, 18 – 28 років, 23 – 29 років, 66 – 30 років. Для досліджень докторанти вибирають технічні (22,6% від загальної кількості докторантів), економічні (13,7%), а також педагогічні (10,4%) науки. Хімічні і фармацевтичні науки привабили лише 1,1%.

Отже, як бачимо, незважаючи на тенденції скорочення, в Україні готується значний інтелектуальний потенціал. Збільшення числа вишів, які готують наукових дослідників, свідчить про глибоке проникнення сучасного наукового знання в освітній процес і створення мережі дослідницьких університетів. Проте фінансування наукових та науково-технічних робіт у країні залишається критично низьким. Через недофінансування науки економіка України втрачає щороку щонайменше 1% ВВП. Фінансування науки в 2016 р. зменшилося на 19% порівняно з 2015 р. Державне фінансування науки в 2017 р. становить всього лише 0,18% ВВП.

Станом на 1 січня 2016 р. наукові і науково-технічні роботи в Україні здійснювало 53 835 дослідників, із них частка докторів наук становила 7,7%, кандидатів наук – 25,7%. За віковою структурою молоді дослідники до 25 років становили 3%, віком 25–29 років – 11,1%, 30–34 років – 11,9%. Із кожним роком зменшується кількість молоді, яка приходить у науку, і дедалі молодшими покидають її науковці. Витрати в розрахунку на одного дослідника в Україні менші майже в 40 разів, ніж у США, у 35 разів – ніж у Франції, у 18 разів – ніж у Південній Кореї, у 10 разів – ніж у Бразилії [15]. За збереження таких тенденцій утрати інтелектуального капіталу розвивати національну економіку в інноваційному напрямі неможливо.

За оцінкою Bloomberg, Україна набрала 50,78

бали й увійшла у ТОП-50 інноваційних економік світу. Румунія, Росія, Польща випереджають нашу країну, а очолюють рейтинг Південна Корея, Швеція, Німеччина, Швейцарія, Фінляндія. Інноваційну діяльність провадять переважно промислові підприємства, із них 91,1% – переробні. Для галузі характерно поглиблення негативних тенденцій зниження інноваційної активності підприємств. Так, за 2010–2015 рр. кількість вітчизняних підприємств, які займалися інноваційною діяльністю, скоротилося на 43,6% і становила на кінець досліджуваного періоду 824, що становить 17,3% від загальної кількості підприємств. Науково-дослідні розробки (внутрішні чи зовнішні) здійснювало лише 221 підприємство, або 4,7% від загального числа підприємств, які займалися інноваційною діяльністю. У 2015 р. витрати підприємств на внутрішні науково-дослідні розробки становили 1 834,1 тис. грн. (або 13,3% від загального обсягу витрат підприємств на інноваційну діяльність), на зовнішні – 205,4 тис. грн. (1,5%). У цілому за вказаний період дослідження змінилася структура фінансування інноваційної діяльності підприємств. Якщо в 2010 р. інноваційні витрати підприємств покривалися за рахунок державного бюджету на 1,1%, іноземних кредиторів – на 30%, кредитів – на 7,8%, власних джерел – на 59,3%, то в 2015 р. основним джерелом залишилися власні кошти – 97,2%, іноземне інвестування скоротилося до 0,4% [14].

Висновки. Таким чином, для інноваційного розвитку країни велике значення набуває нарощування інноваційного та інтелектуального капі-

талу, постійне підвищення рівня кадрових ресурсів, використання при цьому наукових методів їх залучення, збереження і розвитку. Національна і регіональна економіка орієнтована на науково-інноваційний розвиток, однак державна фінансова підтримка інноваційних процесів здійснюється слабо. Всі інноваційні розробки підприємства здійснюють за рахунок власних коштів. Більшість секторів економіки практично не створює інновації. Бізнес практично не співпрацює з університетами у зв'язку з відсутністю вільних коштів. Потрібно встановити взаємозв'язок найвищого рівня довіри між владою, бізнесом та університетами, що допоможе використати сформований в економіці країни інноваційний і творчий потенціал. Для цього необхідно поглибити взаємодію вищів, насамперед, із високотехнологічними підприємствами для того, щоб студенти могли знайомитись і пробувати вирішувати ті завдання, які вимагає сьогоденні ринки. Важливо освоювати складні, наукомісткі компетенції світового рівня, щоб бути затребуваними на світовому рівні. Частіше організувати зустрічі представників університетів і бізнесу для обговорення питання, що бізнес хоче побачити або отримати від науки і від університетів і що ВНЗ пропонують реальному бізнесу.

Незважаючи на падіння престижності професії науковця, молодь приходиться у науку, тому потрібно законодавчо передбачити можливість стимулювання студентів, які займаються наукою, а також діяльність молодих науковців. Дуже корисним є розвиток у молоді компетенцій щодо подання своїх наукових досліджень у максимально привабливому для бізнесу вигляді.

Список використаних джерел:

1. Глобальний рейтинг інновацій знову очолила Швейцарія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.businessz.com.ua/news/events/1418>.
2. Семерен І. Світові лідери у сфері інновацій / І. Семерен [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://iac.org.ua/svitovi-lideri-u-sferi-innovatsiy/>.
3. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 5 лютого 1993 р. № 2998-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2998-12>.
4. About the Youth Programme [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unesco.org/new/en/social-and-humansciences/themes/youth/about-youth/>.
5. Рівень зайнятості населення за статтю, віковими групами та місцем проживання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
6. Ринки праці у І півріччі 2016 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Леган І.М. Конкуренентоспроможність молоді на ринку праці: шляхи забезпечення та напрями підвищення : дис. ... канд. ек. наук : спец. 08.00.07 / І.М. Леган. – Київ, 2015. – 258 с.
8. Universitas 21: рейтинг национальных систем высшего образования 2016 года [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gtmarket.ru/news/2016/08/25/7298/>.
9. Позиція України в рейтингу країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності 2016-2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://edclub.com.ua/analityka/pozyciya-ukrayiny-v-reytingu-krayin-svitu-za-indeksom-globalnoyi-konkurentospromozhnosti-1/>.
10. Освіта по-українськи: 129 мільярдів – марнотратство чи інвестиція? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.epravda.com.ua/publications/2017/02/15/620955>.
11. Стадний Є. Концептуальна модель державного фінансування ВНЗ за результатами діяльності / Є. Стадний [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.cedos.org.ua/uk/osvita/kontseptualna-model-derzhavnoho-finansuvannia-vnz-za-rezultatamy-diialnosti/>.
12. ДНК інноваційного розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://iq.hse.ru/news/177673161.html/>.
13. Тройная спираль профессора Генри Ицковича [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://izvestia.ru/news/370024#ixzz4ZiH0fQzv/>.
14. Наукова та інноваційна діяльність України у 2015 році: статистичний збірник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
15. Булкин І. Новый бюджет і доля науки / І. Булкин, О. Попович [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://commons.com.ua/novij-byudzheti-dolya-nauki/>.

Лучик С. Д.

Черновицкий торгово-экономический институт
Киевского национального торгово-экономического университета

Лучик М.В.

Киевский кооперативный институт бизнеса и права

МОЛОДЕЖЬ КАК ДВИЖУЩАЯ СИЛА ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ

Резюме

В статье определена роль молодежи в социально-трудовых отношениях. Оценен образовательный и научный потенциал молодежи в Украине. Исследована инновационная деятельность отечественных предприятий. Обоснованы направления эффективного использования сформированного образовательного, научного и творческого потенциала молодежи для инновационного развития украинской экономики.

Ключевые слова: молодежь, образование, занятость, безработица, наука, инновационное развитие.

Luchyk S. D.

Chernivtsi Institute of Trade and Economics of
Kyiv National University of Trade and Economics

Luchyk M. V.

Kyiv Cooperative Institute of Business and Law

YOUTH AS A DRIVING FORCE FOR INNOVATION DEVELOPMENT OF THE COUNTRY

Summary

We defined the role of youth in the social and labor relations. There has been measured the educational and scientific potential of Ukrainian youth. Has been studied innovational activities of domestic enterprises and formed the directions of effective usage of educational and scientific potential of the youth for the innovative development of the Ukrainian economy.

Key words: youth, education, employment, unemployment, science and innovation development.